

SMERNICA 5 - PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE

Smernica 5 navodi informacije o predškolskom obrazovanju i vaspitanju.

Ova smernica je izrađena za potrebe osoba sa invaliditetom i njihovih porodica i prijatelja kroz publikovanje na veb portal i aplikacija za mobilne telefone **INVALIDNOST INFO**.

Sadržaj ove smernice ne odražava nužno i stav **COD Kosovo**, već daje samo pregled postojećih informacija.

UVOD – Osnovne informacije

Šta je potrebno da znate prilikom upisa deteta sa smetnjama u razvoju i invaliditetom u predškolsku ustanovu:

Sva deca imaju pravo da se upišu u predškolsku ustanovu na zahtev roditelja/staratelja i upisuju se deca u godini pred polazak u školu, odnosno deca uzrasta od 6 meseci do polaska u osnovnu školu. Vaspitno-obrazovni rad sa decom organizuje se u vaspitnim grupama. Vaspitne grupe mogu biti jaslene za uzrast od 6 meseci do tri godine i grupe vrtića, za uzrasni period od tri godine do polaska u pripremni predškolski program za uzrast od 5 i po do 6 i po godina.

Pripremni predškolski program jeste deo redovnog programa predškolske ustanove koji se ostvaruje sa decom u godini pred polazak u školu a može biti i u okviru školske ustanove. Osnivači predškolskih ustanova mogu biti Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave (mogu biti i druga pravna i fizička lica u skladu sa Zakonom RS).

Predškolska ustanova pruža podršku deci iz osetljivih društvenih grupa. **Detetu kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta i drugih razloga potrebna dodatna podrška u vaspitanju i obrazovanju, predškolska ustanova obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacionih prepreka, odnosno vrši prilagođavanje i ukoliko je potrebno, obezbeđuje izradu, donošenje i realizaciju individualnog obrazovnog plana (IOP), u skladu sa zakonom (*Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju - Član 34.*). Deca sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ostvaruju pravo na dodatnu podršku u predškolskom vaspitanju i obrazovanju u vaspitnoj grupi, uz individualni vaspitno-obrazovni plan i u razvojnoj grupi na osnovu ovog plana. U vaspitnoj grupi može biti do dvoje dece sa smetnjama u razvoju i invaliditetom. Ukupan broj dece propisan zakonom se u vaspitnoj grupi u tom slučaju smanjuje za tri za svako upisano dete sa smetnjama u razvoju i invaliditetom kako bi obrazovno-vaspitni program bio kvalitetan.**

U razvojnu grupu dete se upisuje samo uz mišljenje interresorne komisije uz saglasnost roditelja/staratelja . Za dete upisano u razvojnu grupu planira se i realizuje svakodnevna interakcija i uključenost u aktivnosti ostalih vaspitnih grupa. U skladu sa zakonom, u toku pohađanja predškolskog programa prati se razvoj deteta i na osnovu predloga tima za inkluzivno obrazovanje (tim obrazuje direktor ustanove), dete sa smetnjama u razvoju i invaliditetom može preći u vaspitnu grupu.

Delatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja ostvaruje vaspitač i stručni saradnik, a delatnost predškolske ustanove kojom se obezbeđuju ishrana, nega, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita, ostvaruju saradnici. Stručne poslove na unapređenju vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi obavljaju pedagog i psiholog i drugi stručni saradnici u skladu sa posebnim zakonom. Vaspitači su: vaspitač, medicinska sestra-vaspitač i defektolog-vaspitač. Poslove vaspitača može da obavlja lice koje ispunjava uslove propisane Zakonom i ima odgovarajuće obrazovanje i to sa decom sa smetnjama u razvoju u vaspitnoj grupi – lice osposobljeno za rad sa decom sa smetnjama u razvoju, a u razvojnoj grupi lice defektolog-vaspitač. Stručni saradnici koji unapređuju vaspitno-obrazovni rad su pedagog, psiholog, logoped, defektolog-vaspitač, takodje pedagog za likovno, muzičko i fizičko vaspitanje.

Sredstvima iz budžeta Republike Srbije ostvaruje se predškolski program za rad sa decom sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i rad sa decom na bolničkom lečenju.

Sredstva iz budžeta jedinice lokalne samouprave ostvaruje se dodatna podrška detetu i učeniku u skladu sa mišljenjem Interresorne komisije, osim onih za koje se sredstva obezbeđuju u budžetu Republike Srbije.

Prevoz dece sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i njihovih pratilaca, bez obzira na udaljenost mesta stanovanja sredstva se obezbeđuju iz jedinica lokalne samouprave.

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja uvodi kaznene odredbe ukoliko ustanova ne donese ili ne ostvaruje individualni obrazovni plan (Član 76.).

PODACI O DETETU I STARATELJU NEOPHODNI ZA UPIS U PREDŠOLSKU USTANOVU:

Da bi ste upisali dete sa invaliditetom u predškolsku ustanovu potrebno je da uradite sledeće:

U predškolsku ustanovu može da se upiše dete na zahtev roditelja, odnosno staratelja i sva deca u godini pred polazak u školu, odnosno od 6 meseci do polaska u osnovnu školu.

Potrebna dokumentacija za upis dece je različita u zavisnosti od ustanova i jedinica lokalnih samouprava na teritoriji Republike Srbije. Osnovna dokumentacija je sledeća:

- Obrazac/Zahtev za upis deteta u predškolsku ustanovu u koju se popunjavaju opšti podaci deteta, roditelja/staratelja, radni odnos roditelja/staratelja, podatak u koju radnu grupu se upisuje dete, zdravstveni podaci deteta i specifični podaci o detetu (porodični status deteta, zdravstveni status članova porodice, stambeni status porodice, specifični podaci o porodici.
- Pored zahteva za upis deteta u predškolsku ustanovu obavezano je i dostaviti i dokaz o zdravstvenom pregledu deteta.
- **Roditelji/staratelji koji upisuju dete za koje smatraju da je za njihovo dete potrebna dodatna obrazovna, zdravstvena i socijalna podrška (usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, teškoća u učenju ili drugih razloga, potrebna dodatna podrška da bi se sa manje teškoća razvijalo i uključilo u obrazovanje) podnose zahtev interresornoj komisiji koja vrši procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene i socijalne podrške.**
- Fotokopija izvoda iz matične knjige rođenih za dete koje se prijavljuje.
- Potvrda od roditelja/staratelja da je u radnom odnosu – izdaje je firma ili institucija odnosno poslodavac.

Ostala dokumentacija u zavisnosti od predškolske ustanove koja je potražuje (preuzeto sa e-uprave grada Beograda):

- Za zaposlene roditelje: potvrda iz PIO fonda o upisanom radnom stažu (privatne i državne firme); za umetnike: rešenje iz Poreske uprave o utvrđenoj osnovici, potvrda iz PIO fonda ili potvrda iz Udruženja umetnika.
- Za studente: potvrda o studiranju (za tekuću školsku godinu).
- Za poljoprivrednike: uverenje o ostvarenim prihodima izdato u opštinskoj filijali Poreske uprave.
- Za roditelja zaposlenog u inostranstvu: potvrda o zaposlenju koju je overio sudski tumač

Za osetljive grupe :

- Za samohrane roditelje (jedan od nabrojanih dokumenata): sudska presuda ili rešenje o samostalnom vršenju roditeljskog prava; fotokopija izvoda iz matične knjige rođenih za decu neutvrđenog očinstva; umrlica za drugog roditelja ili rešenje nadležnog organa o proglašenju nestalog lica za umrlo; preporuka centra za socijalni rad ako je u toj ustanovi postupak poveravanja deteta u toku.
- Za decu u hraniteljskim porodicama ili ustanovama socijalne zaštite: rešenje Centra za socijalni rad o smeštaju deteta u odgovarajuću ustanovu ili hraniteljsku porodicu ili Ugovor o hraniteljstvu.
- **Za decu sa smetnjama u psihofizičkom razvoju: potvrda nadležne zdravstvene institucije.**
- Za korisnike novčane socijalne pomoći: rešenje centra za socijalni rad da je porodica korisnik novčane socijalne pomoći.
- Za decu teško obolelih roditelja: rešenje o invalidnosti ili medicinska dokumentacija o bolesti roditelja.
- Za ostale osetljive kategorije: rešenje ili preporuka centra za socijalni rad da je porodica pod određenom vrstom rizika.

Ostalo:

- Za penzionere: rešenje ili poslednji ček od penzije
- Za lica na odsluženju kazne: potvrda kazneno-popravne ustanove.